

X-35 *Leef Je Droom*: 'Overwinning behaald'

Olaf Oosterman daagde vijf jongeren met het syndroom van Marfan uit om met hem de wedstrijd van Scheveningen naar Cork te varen. Een uitputtingsslag voor veel zeilers, maar zeker voor de jongeren. Door hun fysieke beperkingen, maar ook door hun relatieve onervarenheid. Voor het eerst van hun leven zaten ze zes dagen achtereen op zee, grotendeels in heftige omstandigheden. Zeventien jachten van de 53 behaalden de eindstreep niet. De *X-35 Leef Je Droom* wel. Daarmee dwongen de jongeren respect af. Marjolein Brandt zeilde met ze mee.

TEKST MARJOLEIN BRANDT FOTO'S OLAF OOSTERMAN EN MARJOLEIN BRANDT

Ingespannen tuurt de bemanning naar de finishboeien. De vermoeidheid is van de gezichten te lezen.

Foto boven: In zware zeegang repareert Olaf de reefflijn van de fok. De boeg gaat meters op en neer in de golven.

Foto onder: Iris kijkt of ze onder de kust mededeelnemers ziet.

De start op zaterdag 14 juli is heftig. Rustig inslingeren is er niet bij voor Martijn, Iris, Rick, Wouter en Judith. De krachtige zuidwestenwind veroorzaakt hoge golven voor de kust van Scheveningen. De krioelende boten rond de startlijn brengt ze in verwarring. Stil zitten de teamleden naast elkaar op het boord en wachten af wat er komen gaat. De weersvoorspellingen zijn gunstig. De windkracht zes aan de kust moet een paar mijl verder op zee minder worden. Daarna volgt een periode van windstilte en vervolgens op zondag een zwakke oostenwind. Olaf besluit met een rif en de grote fok te vertrekken, maar al snel blijkt dit veel te veel zeil te zijn. De krachtige wind gaat helemaal niet liggen, maar houdt de hele nacht aan. Onder stevige helling moeten de jongeren hun draai aan boord zien te vinden.

Even buiten de kust van Scheveningen besluit Olaf een extra rif te steken. Eigenlijk wil hij ook de fok verwisselen voor de werkfok, maar dat is op deze zee nog iets te veel gevraagd van de jonge bemanning. Dan maar deze een stuk inrollen. Het tweede rif wil er niet makkelijk in. Met moeite houden Wouter en Rick zich in de zeegang staande bij de mast. Een hoge golf zwipt Wouter bijna overboord. Kreunend blijft hij in het gangboord liggen, opgevangen door zijn lifeline. Zijn arm lijkt gekneusd, maar niet gebroken. Op de kuipbank liggend komt hij langzaam bij. Voorlopig is hij even uit de running.

Met minder zeil loopt de X-35 rustiger en langzaam komt iedereen op adem. Nu de zeeziekte nog overwinnen. Iris en Judith hangen van tijd tot tijd over de reling. Rick voelt zich ook niet al te lekker, maar is voornamelijk moe. Tegen de avond heeft niemand zin om een warme maaltijd klaar te maken. De indrukken en zeeziekte zijn te heftig. Iedereen moet wennen aan de continue slingering en het leven onder helling. De lichamen zijn nog niet aangepast aan deze omstandigheden. Er is genoeg klaargemaakt brood om de eerste dag door te komen. Degenen die kunnen eten, doen het daarmee.

FOTO: FRANK DE JONG

Als een wapperende vlag hangt de gennaker tien meter achter de boot

Achteruit op de stroom Nog steeds hoog aan de wind zeilt de *Leef Je Droom* naar de twee verplicht te ronden cardinale boeien net boven NoordHinderNoord. Eenmaal daar omheen mogen de jachten richting het zuiden van Engeland. De wind laat het echter nog niet toe. Olaf besluit door te zeilen richting de Engelse kust en pas later een slag te maken om niet in de scheepvaartroute te belanden.

Als het donker wordt, zien we kleine groene lichtjes van mededeelnemers om ons heen. Een voor een worden de lichtjes wit. De jachten zijn overstag gegaan. We zeilen nog even door en maken dan ook een slag. De wind is gelukkig iets geruimd, zodat we zonder slagen te maken parallel aan de scheepvaartroute richting het zuiden kunnen varen.

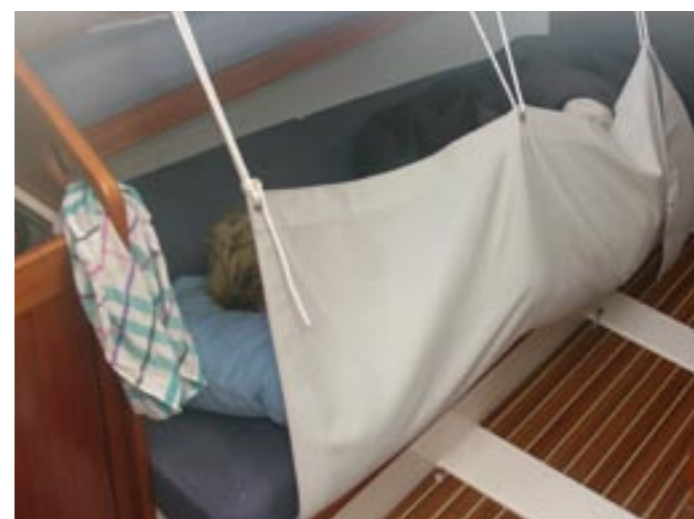
Langzaam zakt de wind eruit tot hij om vijf uur 's ochtends helemaal op is. Als het licht wordt in het oosten is de zee als een spiegel. Het is te diep om te ankeren en langzaam drijft de X-35 achteruit op de noordgaande stroom. We worden drie mijl teruggezet, voordat de stroom ons weer meeneemt naar het zuiden.

We gebruiken de windstilte om de boot op orde te brengen. Olaf installeert slingerzeiltjes. De ene kajuitbank wordt zee-kooi, de andere opslagplaats. Met zeven mensen en evenveel zeiltassen, zeilpakken en laarzen is het vol in de boot. Het vergt discipline om alles meteen na gebruik op te ruimen.

Gennaker overboord In de loop van de ochtend komt de wind heel zwakjes uit het oosten. Zo af en toe komt er een bui over waar wat wind uitkomt. Twee keer hijst de wacht de gennaker en zeilt zo'n drie kwartier lang met vier knopen in de goede richting, voordat de wind wegvalt en ze de gennaker weer moet strijken. Als ze hem voor de derde keer hijst, vangt hij met een overtrekkende bui eindelijk wat wind. We schieten vooruit en vijf minuten lang gaat het geweldig. Het venijn zit echter in de staart. Als de lucht boven de boot allang weer blauw is, rukt een plotselinge windvlaag de schoot uit de handen van de gennakerman. Meteen loopt de X-35 uit zijn roer en blijft halve wind liggen. De vlag zet door in een stevige windkracht zes.

Het team is even in verwarring als de gennaker snel naar beneden moet en aarzelt. Wat was ook al weer het val? Als deze eindelijk gevierd wordt, vliegt tot overmaat van ramp de tacklijn uit het blok. Nu hebben we niets meer om het zeil naar beneden te halen. Als een wapperende vlag hangt de gennaker tien meter achter de boot. De wind rukt met grote klappen aan het gloednieuwe doek. Dat gaat niet lang goed. Hoe krijgen we die ooit naar beneden? Uiteindelijk roep Olaf: "Zo krijgen we de gennaker niet meer binnenboord. We laten hem gaan en kijken of we hem weer kunnen oppikken. Of we verspelen hem of hij blijft lang genoeg drijven om hem binnen te halen."

Ondertussen is de slaapwacht uit zijn bed gekomen om te helpen. Martijn laat het val uit de mast schieten. De gennaker vliegt eerst nog meters met de wind mee om daarna langzaam als een dood vogeltje op het water te belanden. Hij blijft in eerste instantie drijven. Gelukkig. Iris blijft wijzen naar de gennaker, terwijl Olaf de motor start en met de rest van de bemanning snel het grootzeil strijkt. Achteruit varende nadert Olaf de lap zeil van onderaf. Hij hoopt dat de losse lijnen bovenwinds liggen. Een lijn in de schroef kan

hij nu helemaal niet gebruiken.

De eerste poging om er naar toe te varen mislukt. Het slordig opgedoekte grootzeil vangt nog te veel wind. Snel maakt de bemanning dit in orde en vaart Olaf voor de tweede keer naar de door Iris aangewezen plek. Even is ze de gennaker kwijt in de golven, maar dan ziet ze de witte vlek op het water weer. Nog steeds drijft het grootste gedeelte, alleen de uiteinden beginnen te zinken. De tweede poging om het zeil te bereiken lukt. Met veel krachtsinspanning weet Iris een puntje te pakken te krijgen en samen met Wouter sleurt ze de gennaker met moeite aan boord. Uitgeput bekijken ze het zeil. Wonder boven wonder is het nog helemaal heel. "Dat scheelt weer duizenden euro's", kan Olaf nu weer lachend zeggen. "Goed gedaan jongens."

Politie Om weer op adem te komen, steken we twee reeven en laten de fok nog ingerold. Met vijf knopen zeilen we richting Dover. Als de rust even later is weergekeerd en de wind is afgenomen, herneemt het gewone boordleven zich weer. De fok gaat er bij en een voor een kunnen ook de reeven er uit.

Om vier uur 's middags zakt de wind er weer helemaal uit. In vijf uur tijd leggen we acht mijl af, voornamelijk op de stroom. Wat er aan wind is, komt steeds meer uit het zuiden. Met kleine slagen zeilen en drijven we richting Dover.

Rustig beginnen we aan de tweede nacht op een pikdonkere zee. De nieuwe maan zal ons geen licht geven. De zeeziekte is overwonnen, er is structuur aan boord gekomen. Iedereen zit in zijn ritme en loopt zijn wacht. Rick had er de meeste moeite mee. Hij kwam heel moe aan boord en had niet genoeg aan de vier uur slaap tussen zijn wachten door. Met zijn lange lijf ligt hij niet lekker in de zee-kooi en slaapt slecht. Pas na twee dagen, als hij een keer langer en goed heeft geslapen, is hij er helemaal bij.

Voor Dover ziet Olaf in het donker een rubberboot op hem afvaren. Politie. De mannen vragen wat we aan het doen zijn. Op de radar zagen ze de X-35 geen voortgang maken, maar steeds heen en weer drijven. Als Olaf vertelt dat we aan een zeilwedstrijd naar Cork meedoen en de motor niet mogen gebruiken, is het goed. Ze vragen wat ons volgende waypoint is. "Seven Stones", reageert Olaf. Ze lachen en wensen hem succes. Seven Stones is het lichtschip voorbij Lands End, het meest zuidwestelijke puntje van Engeland. Nog heel wat mijlen varen dus.

Het schiet niet op. Zes uur lang zien we de lichtjes van Dover aan stuurboord. Ze worden geen centimeter kleiner. De griffiles laten ook niet veel goeds zien. Windstilte en tegenwind. Op geen van beide zitten we te wachten, we moeten nog 450 mijl.

De X-35 Leef Je Droom beleeft een heftige start. Rustig inslingeren is er niet bij.

Foto links: We maken van de windstilte gebruik om slingerzeiltjes te monteren.

Grote foto: Uren drijven we voor Lands End. Iedereen komt bij van de heftige uren daarvoor.

Atlantische golven Tegen de tijd dat het licht wordt, komt er weer een klein beetje wind. Om half acht ronden we de punt van Dungeness, de zuidoostelijke punt van Engeland. Het voelt als een belangrijke mijlpaal. We zijn nog lang niet halverwege, maar het is net of we nu pas echt in de richting van Ierland varen.

Een paar uur lang nemen wind en stroom ons mee in de goede richting. De stemming fleurt weer op. Totdat in de middag de wind steeds meer uit het zuidwesten komt. Dicht onder de wal kruisend zeilen we richting St. Catherine's point, de vuurtoren op het zuidelijke puntje van het eiland Wight. Dinsdagochtend vroeg, na drie dagen op zee, ronden we eindelijk Wight. Even later ruimt de wind naar het noordwesten en kunnen we in een gestrekte koers onder de zuid-Engelse kust door zeilen. Het voelt alsof we eindelijk opschieten. Maar niet voor lang. Onder Dartmouth moeten we weer kruisen, nu tegen een flinke windkracht zes in. We maken een lange slag vlak onder de kust, maar merken steeds meer de invloed van de Atlantische oceaan. De lange, hoge golven nemen de X-35 geleidelijk mee omhoog en omlaag. De golven spoelen over het voordek en rollen zo af en toe over het gangboord naar achteren. Iris wordt opgetild en een meter verderop neergezet. Gelukkig is ze aangeliënd, maar ze is wel geschrokken. Dat water zo sterk is, had ze niet verwacht.

De meeste golven nemen we heel geleidelijk, maar van tijd tot tijd klappt de boeg in een diep dal. De polyester romp schudt en siddert als dit gebeurt. Voor in de punt liggend, verwacht ik met zo'n klap steeds dat de boeg van de boot afscheurt en een gapend gat achterlaat. Een X-35 is stevig genoeg, maar hoeveel kan hij werkelijk hebben?

Olaf gaat even later in zijn slaapwacht de veiligheidsmiddelen na. Waar liggen ze en hoeveel kan hij meenemen als er iets gebeurt? Het is het enige moment van de reis dat hij zich onprettig voelt. Plotseling horen we een knal en rolt de fok helemaal uit. Hevig klapperend staat hij op het voordek. De reefflijn is voor de tweede keer deze reis gebroken. We draaien de fok aan en proberen of de boot zo nog goed te zeilen is, zodat we het repareren van de lijn kunnen uitstellen totdat het rustiger is. De X-35 vaart echter te onrustig met zoveel zeil. Olaf komt zijn bed uit en gaat op zijn knieën naar het voordek. De regen striemt in zijn gezicht, het zout vliegt hem om de oren. De boeg gaat meters omhoog en weer meters naar beneden. Goed aangeliënd probeert hij de klus te klaren. Na een half uur zit de reefflijn weer om de trommel en kunnen we de fok weer een stuk inrollen. Met een zeilt de X rustiger.

Scheepsraad Hoe contrastrijk is deze tocht. Het duurt een halve dag voordat we in de stevige zuidwestenwind voorbij Lizard Point gekruist zijn. Als we acht uur later voorbij Lands End eindelijk koers kunnen zetten richting Ierland is de wind weer op. Ondertussen is het woensdag en zijn we vijf dagen onderweg. Uren drijven we voor de kust van Lands End met de vuurtoren Longships op de achtergrond. Weer geniet iedereen van de adempauze en komt langzaam bij van de hectische uren daarvoor. We hebben tijd om de weblogs op de site van Leef Je Droom bij te werken en de reacties te lezen. De positie van de boot is steeds rechtstreeks te zien op internet en het blijkt dat we goed gevolgd worden door het thuisfront.

Met deze wind en tegen de stroom in gaan we het volgende waypoint, het lichtschip Seven Stones twintig mijl buiten de kust, met geen mogelijkheid halen. Dat duurt dagen. De gribfiles laten zien dat we de komende dagen op de zuidelijke Ierse zee geen wind kunnen verwachten. Op het noordelijke gedeelte komt later in de avond wind. Olaf en zijn bemanning houden scheepsraad. "Hoe lang willen we doorgaan en tot hoever willen we gaan?", vraagt Olaf. "We

weten dat ouders, familieleden en de Ierse Marfanvereniging vanaf vandaag klaarstaan om ons te ontvangen. Met de huidige voorspellingen duurt het tot maandag tot er hier op de zuidelijke Ierse zee wind komt. De afsluitende barbecue is op zondag. Wat willen we?"

Na een korte discussie zijn ze het eens. Ze gaan voor aankomen. Dat was het doel van deze tocht en belangrijker dan winnen. Ze vinden dat ze al een hele prestatie hebben geleverd. Om het nog vijf dagen op een vlakke Ierse zee uit te houden totdat er wind komt, is wat veel gevraagd. Gezamenlijk besluiten ze Seven Stones niet te ronden en rechtstreeks koers te zetten richting Cork. Als er stroom gedraaid moet worden, zullen ze de motor heel zachtjes in zijn vooruit zetten om toch voortgang te kunnen maken en de wind op te pikken in de Noordelijke Ierse zee. Daarmee zet het team van Leef Je Droom zichzelf uit de wedstrijd, maar de festiviteiten meemaken is ook belangrijk.

Borrel op zee Blij dat de beslissing is gevallen en dat het einde in zicht is, nemen we onze eerste borrel op zee. Met zijn zevenen maken we een fles witte wijn en warme satéballietjes soldaat. De wind en de golven van vanochtend zijn vergeten, de rust is weergekeerd. Langzaam heeft iedereen het zeilpak vervuld voor de korte broek. We genieten van de zon en van de rustige periode die aanbreekt. De Ierse zee die zo kan spoken, laat zich van de zijn beste kant zien. Vijf dagen zitten we al op zee en de relatief onervaren jongeren hebben er geen moeite mee. Opvallend is dat niemand zeurt om naar de kant te gaan. Probleemloos zitten ze in het ritme van slapen, koken, eten en wachtlopen. Enerzijds verlangen ze naar de kant, voornamelijk naar een douche, maar aan de andere kant mag het nog dagen zo doorgaan. Ondanks hun fysieke beperkingen en hun beperkte inspanning handhaven ze zich goed. Met hun lange ledematen kan niemand staan in de onpraktische kombuis, maar ze zeuren niet als er gekookt moet worden, hoewel het een aanslag voor hun rug is. Toch kijkt iedereen er naar uit dat we vrijdagochtend aankomen. Dat moet qua tijd te doen zijn.

De golven spoelen over het voordek en rollen zo af en toe over het gangboord naar achteren

Tank overboord We raken door de dieselvoorraad heen. Drie keer per dag moeten we stroom draaien om de accu's bij te vullen. Kennelijk vraagt de computer een hoop stroom. Nu het vlak water is, kunnen we mooi de twintig liter extra diesel in de tank gieten. Dat gaat niet makkelijk, het gat zit helemaal aan de zijkant van de boot. Door een ongelukkige beweging gaat een van de tankjes overboord. Gelukkig als hij al leeg is. Met een snelle man-over-boordmanoeuvre pikken we hem weer op. We worden goed in dit soort manoeuvres.

We hijsen de gennaker en kijken wat het oplevert voor de koers en snelheid, maar dit werkt alleen maar averechts. We gaan de verkeerde richting uit. Op dat moment bereikt Olaf zijn kookpunt. Hij is niet goed in wedstrijdvaren met weinig wind, maar ook de grote groep mensen op de kleine boot gaat hem parten spelen. De jonge mensen, tieners bijna, wonen allemaal nog thuis en zijn niet gewend iets op te ruimen. De kuip is continu een puinhoop. Lijnen liggen her en der. Papiertjes, mokken en kledingstukken slingeren overal rond. Met zeven mensen is een 35-voeter niet groot en vergt het discipline om alles meteen weg te bergen. Olaf moet zijn ei kwijt en ontploft. Hij is het zat om continu te zeggen dat ze moeten opruimen. Iedereen schrikt, maar even later is de lucht geklaard. Het gewone leven neemt zijn gang weer. De bemanning ligt te zonnen of te lezen op het dek, Olaf gaat klussen aan de boot en is in zijn element. De dagen op zee met wisselende omstandigheden hebben hun tol geëist. Het hekstag kan niet meer aangetrokken worden of gevierd, de bouten van het lummelbeslag zijn los getrild. De X-35 krijgt het voor zijn kiezen op deze langeafstandstocht.

Aan het einde van de dag ziet Iris een vin naast de boot. Dolfijnen. Meteen zit iedereen op het voordek. De stuk of tien dolfijnen zwemmen voor de boeg uit en scheren dan weer naar achteren. De jongeren zijn opgewonden. Het Dolfinarium in het wild. Het is het hoogtepunt van de tocht.

Uitvallers We gaan de vijfde nacht in. Eindelijk komt er weer een beetje wind. Eerder op de avond zijn we voor de zoveelste keer een paar mijl teruggedreven op de stroom,

Foto boven: Op de Ierse zee zwemmen een stuk of tien dolfijnen met ons mee. De jongeren zijn opgewonden.

Foto links boven: Midden op zee vullen we de dieseltank bij. Dat gaat niet gemakkelijk.

Foto links onder: We maken van het rustige weer gebruik en drogen alle zeilpakken.

Om 5.58 uur zeilt *Leef Je Droom* over de eindstreep. Het voelt als een overwinning.

Tijdens het koffiezetten valt de thermoskan om. Judith houdt er eerstegraads brandwonden en dikke blaren aan over.

Als echte overwinnaars drinkt de bemanning de champagne rechtstreeks uit de fles.

maar nu gaan we weer in de goede richting. Het gaat echter niet hard. Pas donderdagochtend trekt de wind weer wat aan. Exact volgens de voorspellingen van de gribfiles, nu we op het noordelijke gedeelte van de Ierse zee zijn gekomen.

De laatste dag is een perfecte zeildag. Windkracht vier, vlakke zee. Met zes knopen stuiven we met een knik in de schoot recht op ons doel af. Wat een frustratie zou het zijn geweest als we op het zuidelijke gedeelte waren blijven hangen zonder wind.

's Avonds zetten we voor het eerst deze tocht koffie. Terwijl Judith het water opschenkt, laat een plotselinge golf de koffiepot kantelen. Het filter vliegt eruit en ze krijgt alles over zich heen. Het koffiedik brandt in de huid van haar hand. Dat ziet er niet goed uit. Met een natte theedoek bestrijden we het eerste leed en zoeken ondertussen naar langdurige koeling. In de goedgevulde ehbo-koffer die we van het AMC hebben meegekregen zitten brandwondenkompressen. Het koude kompres brengt onmiddellijk verlichting. Ondanks die maatregel kunnen we niet voorkomen dat ze er flinke eerstegraads brandwonden en dikke blaren aan overhoudt.

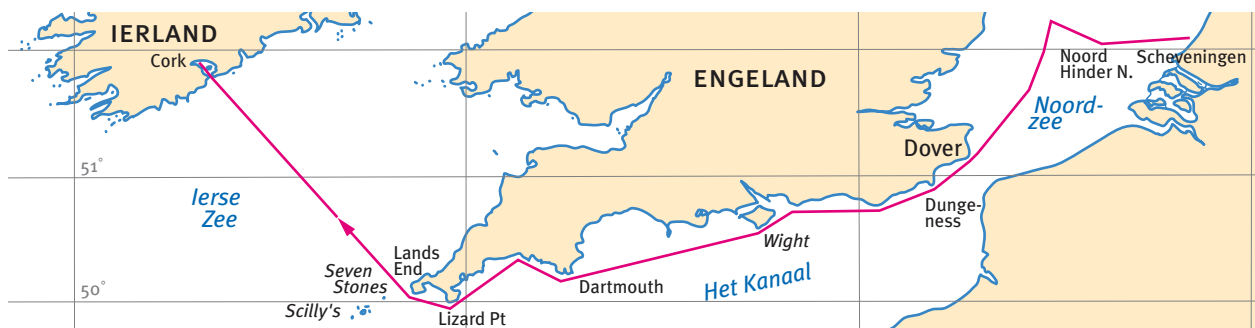
Vlak voor de kust van Ierland krijgen we contact met een mededeelnemer aan de rally en horen dat zeventien boten van de 53 zijn uitgevallen. De meeste in de eerste periode van de wedstrijd. Waarschijnlijk hebben ook zij zich net als wij laten verrassen door de verkeerde voorspellingen. Door mastbreuk, lekkage, zeeziekte en de heftige omstandigheden hebben veel boten hun heil moeten zoeken aan de Nederlandse en Engelse kust. Een moment van euforie breekt los onder de bemanningsleden van *Leef Je Droom*. Nu pas beseft iedereen wat voor een prestatie ze hebben neergezet. Dat zij als jonge bemanning de reis zonder veel problemen hebben volbracht. Het aankomen wordt ineens een stuk mooier.

We gaan de laatste nacht in. Door het rustige weer en de opgedane ervaring kunnen we het wachtsysteem veranderen. In plaats van drie man zitten nu steeds twee man buiten en kan de rest langer slapen.

De eindstreep Vrijdagochtend tegen vijf uur zien we land. De kust is in dikke mistflarden gehuld en geeft haar geheimen mondjesmaat prijs. We horen de misthoorn van de vuurtoren bij de ingang van Cork harbour. In de stilte klinkt de hoorn angstaanjagend hard. Plotseling doemen de boeien op die de finishlijn markeren. Om 5.58 uur zeilt *Leef Je Droom* over de eindstreep. Felicitaties vliegen over en weer, de champagnekurk knalt. Ze hebben het gered.

We gaan een paar uur voor anker buiten de haven. Als we om tien uur Cork harbour binnenvaren, wacht ons een staande ovatie. Overal op de steigers staan mensen te klappen. We horen toeters, gejuich, een minutenlange misthoorn. De bemanning is er stil van. Pas na een paar minuten kan ze reageren en gaat er een gejuich op in de kuip. We zijn aangekomen. Het voelt als een overwinning. Het doel van *Leef Je Droom* is grenzen verleggen en dat is precies wat de Marfan-bemanning heeft gedaan. Zes dagen achter elkaar zeilen, dag en nacht, weer of geen weer, iedereen met zijn fysieke beperkingen. Ze hebben de race niet gewonnen, maar zo voelt het voor iedereen wel. Olaf: "Over de finishlijn gaan deed me niet zoveel, maar nu zo'n applaus te ontvangen, maakt me emotioneel. Dat doet me beseffen hoe we ons staande hebben gehouden in deze pittige wedstrijd en dat we een prestatie hebben neergezet. Ik ben trots op deze jonge bemanning."

Toch in de race Later op de dag blijkt de organisatie nog een leuke verrassing in petto te hebben. *Leef Je Droom* is wel degelijk in de race voor een eindklassering. Het waypoint Seven Stones moest aan bakboord gehouden worden en helemaal niet gerond. Dat heeft het team per ongeluk goed gedaan. De bemanning krijgt dispensatie voor de drie motoruren die ze heeft gemaakt, waarmee ze een mooie vijfde plaats in het eindklassement heeft behaald. Tot slot is de *Leef Je Droom* als enige boot in de jeugdklasse gefinisht en heeft daarmee de jeugdcup te pakken. Z

Zie ook www.leefjedroom.com
Voor een filmpje van de tocht
kijk op www.zeilen.nl